

فصل دوم: تأییدات و تعهدات پیمانکار - کارکنان - برنامه زمانی، پیشرفت کار - هماهنگی و اقدامات شروع کار و مسئولیتهای کارگاه و گردش و روش کار آن و اقدامات پیمانکار برای تجهیز و شروع و انجام کار

۱۶- تاییدات پیمانکار

موارد زیر را پیمانکار تأیید می‌نماید:

الف) تمام اسناد و مدارک موضوع ماده ۲ موافقتنامه که ضمیمه به پیمان مورد مبادله است را مطالعه نموده و از مفاد آن کاملاً آگاه شده است.

ب) نسبت به امکان تامین نیروی انسانی مورد نیاز و دسترسی به آذوقه و مواد خوراکی توسط ایشان و تدارک مصالح، تجهیزات، ماشین‌آلات و ابزار اجرای کار طبق مشخصات در محل یا از نقاط دیگر، اطمینان یافته و نیز از چگونگی تدارک آب و برق و آذوقه طبق مشخصات در محدوده وضعیت جاری در هنگام ارائه پیشنهاد اطلاع حاصل کرده است. منظور از تامین آب و تدارک، تهیه و حمل انتقال به محل مصرف یا به پایکار است.

ج) محل و منطقه اجرای کار را دیده و بررسی کرده است و از وضعیت آب و هوا، بارندگی، آبهای زیر سطحی، تاسیسات زیرزمینی کارگاه و مجاور آن، زلزله‌خیزی محل، شرایط فیزیکی، حق استفاده از راهها و دیگر شرایط و اوضاع محلی که قابل پیش‌بینی توسط یک پیمانکار با تجربه برای امکان اجرای کار در فصلهای مختلف سال، با توجه به آمار هواشناسی تا ۲۰ سال پیش از تاریخ ارائه پیشنهاد قیمت و در نظر گرفتن مدت اجرای کار، و نیز ریسکهای متعارف، محدودیت‌های زیست محیطی و ترافیکی و رفتار و فرهنگ سکنه محلی اطلاع یافته است.

د) از قوانین و مقررات مربوط به کار، بیمه‌های اجتماعی، مالیاتها، عوارض و دیگر قوانین و مقررات مرتبط با پیمان و اجرای کار، که تا تاریخ تسلیم پیشنهاد معمول و مجرا بوده جاری است و تاثیر آن بر اجرای کار و پیمان، کاملاً مطلع بوده و متعهد است که همه آنها را رعایت کند. در هر حال، مسئولیت و در صورت عدم رعایت قوانین و مقررات یاد شده، برعهده پیمانکار است. خود راساً پاسخگو بوده و تبعات آن را می‌پذیرد.

ه) در تهیه پیشنهاد ارائه قیمت خود برای این پیمان، تمامی موارد لازم از جمله سود مورد نظر خود و تمام نیز هزینه‌های ناشی از مفاد بندهای بالا را در نظر گرفته و بعداً از هیچ بابت مواردی که در اسناد پیمان آمده است، حق درخواست اضافه پرداختی ندارد.

به هر حال، پیمانکار تأیید می‌نماید که هنگام تسلیم پیشنهاد، مطالعات کافی انجام داده و هیچ موردی باقی نمانده است که بعداً در مورد آن استناد به جهل خود نماید.

و) پیمانکار تأیید می‌نماید که هنگام تسلیم پیشنهاد قیمت خود برای این پیمان، مطالعات کافی با توجه به نوع پروژه در حد اطلاعات موجود به عمل آورده و نمی‌تواند در موارد بالا ادعای جهل عدم آگاهی خود به این اطلاعات را بنماید. تبصره ۱: در صورت عدم دسترسی به آمار بیست ساله هواشناسی منطقه یا اشتباه بودن آن یا بروز پدیده‌های جوی خارج از آن آمار پیمانکار مسئولیتی ندارد.

تبصره ۲: کارفرما تا حد امکان اطلاعات یادشده را در هنگام تهیه برای ارائه پیشنهاد قیمت در اختیار پیمانکار قرار

می‌دهد و در مورد اطلاعاتی که کارفرما در اختیار پیمانکار قرار داده است پیمانکار مسئولیتی برای کنترل صحت و سقم

آنها ندارد و در صورت عدم صحت اطلاعات مورد بحث، قیمت مورد ارائه براساس آن قابل تجدید نظر در هنگام ادعای

جبران ضرر و زیان می‌باشد.

تبصره ۳: هرگاه اطلاعات یادشده اشتباه باشد و این امر موجب تاخیر یا دوباره کاری شود، تاخیرها مجاز و به مدت

پیمان اضافه می‌شود و هزینه‌های تحمیلی در دوران تاخیر و نیز هزینه دوباره کاری به پیمانکار پرداخت می‌شود.

۱۷- کارکنان پیمانکار، رئیس کارگاه، مدیر پروژه

الف) پیمانکار متعهد است که عملیات موضوع پیمان را به وسیله افرادی که در کار خود تخصص و تجربه کافی (با در دست داشتن کارت مهارت تخصصی یا با تشخیص مهندس مشاور) دارند، انجام دهد. کسانی که در اجرای این پیمان،

خدماتی برای پیمانکار انجام می‌دهند، کارکنان پیمانکار شناخته می‌شوند. اگر در اسناد و مدارک پیمان، استفاده از

متخصصان خارجی پیش‌بینی شده باشد، پیمانکار متعهد است قبلاً وضعیت استخدام، مانند میزان حقوق و مزایا، اضافه

کار، مدت استخدام و محل اقامت و مشخصات آنها را بوسیله مهندس مشاور به اطلاع کارفرما برساند و با رعایت

مقررات ذیربط و تامین هزینه‌های مربوط، برای استخدام آنها اقدام کند. کارفرما تسهیلات لازم را برای استخدام

متخصصان یاد شده فراهم می‌نماید. تشخیص لزوم و حدود تسهیلات مزبور با کارفرماست. بدیهی است تحقق یا عدم

تحقق فراهم شدن و این تسهیلات مساعدت از مسئولیت پیمانکار نمی‌کاهد. در مواردی که برای ترجمه مدارک و

اسناد و مذاکرات با متخصص یا کارکنان خارجی نیاز به مترجم باشد پیمانکار باید نیروی انسانی لازم برای این امر را

تدارک کند و مدارک را به فارسی برگردان نماید.

ب) تامین نیروی انسانی مورد نیاز و محل سکونت، نمازخانه، استراحتگاه، حمام و محل حفاظت شده در مقابل حشرات،

چونندگان، خزندگان و جانوران، تسهیلات رفاهی و بهداشتی مناسب و حداقل یک وعده غذایی گرم در روز، آب

آشامیدنی و بهداشتی و روشنایی کافی برای آنها کارکنان پیمانکار در کارگاه در ارتباط با کار موضوع پیمان به عهده

پیمانکار است. همچنین پیمانکار باید در صورت لزوم ایاب و ذهاب کارکنان خود به کارگاه را تامین کند و نیز نباید

اجازه دهد کارکنان او در ساختمان‌های دائم موضوع پیمان سکونت کنند.

پیمانکار باید برای تدارک دسترسی دائمی آذوقه کارگران به آذوقه اقدامات لازم به عمل آورد، بدون آنکه این اقدام

برای وی حق انحصاری ایجاد کند و به آزادی کارگران در تامین مواد مورد نیاز آنها، از هر منبعی که مایل به تحصیل

آن باشند، محدودیتی وارد سازد. بهای آذوقه که بدین ترتیب از طرف پیمانکار تهیه می‌شود، نباید از بهای جنس مشابه

در نزدیکترین شهر یا محل گرانتر باشد و پیمانکار نمی‌تواند هزینه‌های دیگری، مانند هزینه حمل را به قیمت‌های خرید

اضافه کند.

ج) کارکنان ایرانی کارگاه باید دارای شناسنامه، و کارکنان بیگانه باید دارای پروانه اقامت و اجازه کار بوده و کارکنان

متخصص باید کارت مهارت از مراجع مجاز و ذیصلاحیت را داشته باشند یا با تشخیص مهندس مشاور در کار خود

ماهر باشند.

د) استفاده از خدمات و یا استخدام کارکنان شاغل کارفرما توسط پیمانکار مطلقاً ممنوع است. پیمانکار نباید نمی تواند از خدمات کارکنان شاغل کارفرما، وزارتخانه‌ها، سازمانها و شرکتهای دولتی و شهرداریها را که در ارتباط با موضوع پیمان می باشند بدون اجازه مسئولان ذیربط استخدام استفاده نماید. همچنین پیمانکار باید از به کار گماشتن اشخاصی که استخدام آنها از نظر اداره وظیفه عمومی مجاز نیست، خودداری کند.

ه) پیمانکار موظف است که برای کارگران کارنامه کارکرد روزانه صادر کند و در اختیار آنان قرار دهد. مهندس ناظر مقیم می تواند از ادامه کار کارگران بدون کارنامه جلوگیری نماید. پیمانکار باید فهرست کارگران و نوع کار و دستمزد ایشان را در پایان هر ماه طی گزارشی به ناظر مقیم ارسال نماید.

و) پیمانکار متعهد است که دستمزد کارگران خود را طبق قانون کار تعیین و مرتباً پرداخت کند. در صورتی که در پرداخت دستمزد کارگران تاخیری بیش از یک ماه از تاریخی که صورت وضعیت مربوط به آن ماه پرداخت شده است پیش آید، مهندس مشاور به پیمانکار اخطار می کند که طلب کارگران را ظرف ۱۵ روز پرداخت نماید. در صورت تعلل یا استنکاف پیمانکار، کارفرما می تواند دستمزد کارگران را برای ماه یا ماههایی که صورت وضعیت آن به پیمانکار پرداخت شده است، طبق کارنامه های کارگری که در دست کارگران و دارای امضای رئیس کارگاه است، با توجه به پرداختهای علی الحساب که به آنها شده است، با حضور نماینده مهندس مشاور و پیمانکار، از محل مطالبات پیمانکار بابت صورت وضعیت ها و تعدیل ها پرداخت کند و مبلغ پرداختی را به اضافه ۱۵ + درصد، به حساب بدهی پیمانکار منظور نماید و اگر مطالبات پیمانکار کافی نباشد، از محل تضمینهای پیمانکار تامین کند. در صورتی که نماینده پیمانکار، با وجود اخطار مهندس مشاور، از حضور برای پرداختها خودداری کند، کارفرما پرداخت مزبور را انجام می دهد، بدون اینکه پیمانکار حق اعتراضی بر این عمل و مبلغ پرداختی و تعداد کارگران و میزان استحقاقی آنان داشته باشد. در صورت تکرار تاخیر در پرداخت دستمزد کارگران به مدت بیش از یک ماه، برای ماهی که صورت وضعیت آن پرداخت شده است، کارفرما می تواند پیمان را فسخ نماید.

تبصره - در حالتی که صورت وضعیت پیمانکار پرداخت نشده است کارفرما باید به مقدار دستمزد کارگران از محل طلب پیمانکار راجع به صورت وضعیت پرداخت نشده، دستمزد کارگران را بپردازد و مبلغ پرداختی را به حساب پیمانکار منظور دارد.

ز) پیمانکار می کوشد تا حد ممکن، کارگران مورد نیاز خود را از بین ساکنان منطقه اجرای کار، که صلاحیت مهارت لازم برای انجام کارهای موضوع پیمان را داشته باشند، انتخاب کند و به کار گمارد.

ح) پیمانکار موظف به اجرای مقررات بیمه های درمانی و اجتماعی، مقررات و دستورالعملهای حفاظت فنی و بهداشت کار است برای کارکنان خود می باشد و به خصوص در مورد بیمه های اجتماعی و درمانی باید فهرست کارکنان و حق بیمه ایشان بطور ماهانه به سازمان تامین اجتماعی ارسال دارد.

ط) در اجرای این پیمان، پیمانکار در مقابل کارفرما مسئول اعمال کارکنان خود است، هرگاه کارکنان و کارگران پیمانکار و پیمانکاران جزء، صلاحیت مهارت یا تخصص یا دقت لازم برای انجام کار مربوط را نداشته باشند یا یا اعمال و رفتار غیراخلاقی و غیرقانونی و خارج از نزاکت باعث اختلال نظم و یا بروز مفاسد در کارگاه شوند، مهندس مشاور یا مهندس ناظر مقیم، مراتب را برای بار اول به رئیس کارگاه تذکر می دهد، و در صورت تکرار، می تواند با ذکر

دلایل و احیاناً مستندات لازم از پیمانکار بخواهد که متخلفان را از کار برکنار و جایگزین **ذیصلاحیت مناسب** برای آنها

تعیین کند. در این صورت، پیمانکار مکلف به اجرای این دستور است و حق ندارد برکنار شدگان را بار دیگر در همان

کارگاه به کار گمارد. اجرای این دستور از مسئولیتهای پیمانکار نمی‌کاهد و ایجاد حقی برای او نمی‌کند و در موارد

اختلاف طبق نظر کارفرما عمل می‌شود. **در مواردی مانند اعتیاد و مصرف مشروبات الکلی یا داشتن اسلحه گرم و**

مهمات، باید موضوع به نیروی انتظامی و کارفرما اعلام و متخلفان از کارگاه اخراج شوند.

ی) پیمانکار باید مقررات ایمنی و حفاظت فنی در مورد کارکنان و اشخاص حاضر در کارگاه را رعایت نموده و آنها را

و اداری به بکارگیری تجهیزات ایمنی نماید و در این مورد بديهی است تجهیزات و لباس کار لازم باید از سوی پیمانکار

تهیه و به کارکنان داده شود و به هر حال یکی از کارکنان به عنوان مسئول ایمنی معین و بر رعایت مقررات ایمنی

نظارت و پیگیری لازم و کافی را داشته باشد. همچنین در راستای رعایت موازین بهداشتی پیمانکار باید **ضمن تشکیل**

پرونده بهداشتی برای کارکنان دسترسی به فوریتهای پزشکی و کمک‌های اولیه و درمانگاه را در محل کار کارکنان

خود پیش‌بینی نماید. بعلاوه نسبت به بکار گماردن یک نفر مسئول بهداشتی در کارگاه اقدام نماید. در راستای مسائل

بهداشتی پیمانکار باید آگاه‌سازی و ایمن‌سازی در برابر خطرات بیماری‌ها به خصوص ویروس ایدز (HIV)، **بیماریهای**

مقاربتی و اعتیاد را به مرحله عمل گذارد.

ک) پیمانکار باید نماینده خود را در رابطه با اجرای پیمان کتباً به کارفرما و مشاور معرفی کند و اختیارات لازم را به او

بدهد.

ل) پیمانکار باید معین سازد که اگر در حین انجام کارها نماینده فوق‌الذکر بطور موقت در کارگاه حضور نداشته باشد

یک شخص جایگزین او که همان اختیارات نماینده پیمانکار را دارد به جای او انجام وظیفه می‌کند. این شخص از

سوی نماینده پیمانکار معین می‌شود و از سوی او نیز می‌تواند تغییر یابد.

م) نماینده پیمانکار به نمایندگی او دستورات مهندس مشاور را دریافت می‌کند.

ن) نمایندگان پیمانکار و اشخاص جایگزین او باید به زبان محاوره ذکر شده در پیمان آشنا باشند یا اینکه پیمانکار

مترجمان مسلط برای این امر را در اختیار داشته باشد.

س) پیمانکار مسئول اعمال، افعال و قصورات کارکنان پیمانکاران دست دوم که در حقیقت عاملان انجام کار هستند

می‌باشد.

ع) پیمانکار باید **مشخصات فردی و سوابق کاری کامل و دقیق** در رابطه با استخدام و مهارت‌های کارکنان **و نیز**

ساعات کار، اضافه کاری‌ها، کار در شب و میزان دستمزد را ثبت و ضبط کند.

ف) پیمانکار مجاز نیست که کارکنان را به کار در ساعات غیر اداری و اداری کند و این امر را به صورت تحمیلی برای آنها

اعمال دارد. همچنین او نمی‌تواند کودکان را به کار وادارد یا کارهای مضر را برای افراد ممنوع به این کارها معین سازد

و این کارها را از ایشان بخواهد.

ص) پیمانکار موظف است در صورت ورود جرح و صدمه به کارکنان اعم از کارکنان خود یا کارکنان پیمانکاران جزء از

طریق بیمه‌های مسئولیت نسبت به درمان و معالجه ایشان اقدام نماید و در حالت فوت کارکنان به خصوص مراسم تدفین و ترحیم را برگزار کند.

ق) عوامل نظارت در مقاطع مقتضی از کارگاه پیمانکار و امکانات بهداشتی و رفاهی آن بازدید می‌نمایند و در صورتی که با تشخیص ایشان امکانات و تسهیلات کارگاه برای کارکنان مناسب و کافی نباشد دستور رفع کمبودها و اشکالات را می‌دهد که مراتب از محل هزینه تجهیز کارگاه مورد عمل قرار می‌گیرد.

ز) پیمانکار باید پیش از آغاز عملیات، شخص واجد صلاحیتی را که صلاحیت او مستند به تخصص (مدرک تحصیلی) و تجربیات و مدارک مورد قبول مهندس مشاور مانند پروانه اشتغال به عنوان مجری ذیصلاحیت از سازمان نظام مهندسی باشد، به عنوان رئیس کارگاه معرفی نماید. رئیس کارگاه باید در اوقات کار در کارگاه حاضر باشد و عملیات اجرایی، با مسئولیت و نظارت او انجام شود. اگر ضمن کار معلوم شود که رئیس کارگاه قادر به انجام وظایف خود نیست، مهندس مشاور، با ذکر دلیل، درخواست تعویض او را از پیمانکار خواهد کرد و پیمانکار مکلف است ظرف یک ماه، شخص واجد صلاحیت دیگری را که مورد قبول مهندس مشاور باشد، معرفی کند. در مواردی که کارگاه دارای بیش از یک شیفت کاری است و نیز برای مواردی که رئیس کارگاه به دلایل موجه یا اضطراری نتواند در کارگاه حضور یابد، رئیس کارگاه باید معاونین لازم را برای این کار معرفی کند و صلاحیت ایشان نیز مورد تایید مشاور قرار گیرد. دستورات و نظرات معاونین در غیاب رئیس کارگاه در حکم نظر و دستور رئیس کارگاه است.

پیمانکار باید به منظور اجرای کار و دریافت دستور کارها و نقشه‌ها از مهندس مشاور و همچنین برای تنظیم صورت وضعیتهای موقت، اختیارات کافی به رئیس کارگاه بدهد. هر نوع اخطار و اعلام که مربوط به اجرای کار باشد و از طرف مهندس مشاور یا نماینده او به رئیس کارگاه ابلاغ شود، در حکم ابلاغ به پیمانکار است.

پیمانکار می‌تواند، در صورت لزوم، رئیس کارگاه را عوض کند، مشروط به اینکه پیش از تعویض مراتب را به اطلاع مهندس مشاور برساند و تا صلاحیت جانشین او مورد قبول نامبرده باشد قرار گیرد. در دوره‌ای که رئیس کارگاه جدید معرفی نشده است ابلاغها و مراودات مشاور در کارگاه با مدیر پروژه پیمانکار صورت می‌پذیرد.

ل) پیمانکار باید ظرف یک هفته از تاریخ ابلاغ پیمان نماینده خود که در حقیقت مدیر پروژه پیمانکار و رابط رئیس کارگاه و دفتر مرکزی شرکت پیمانکار است را با تعیین اختیارات مشخص به مهندس مشاور و کارفرما معرفی کند. عدم تعیین اختیارات مشخص از سوی پیمانکار برای شخص مزبور به مفهوم آن است که او نماینده تام‌الاختیار در تمامی مسائل از جانب پیمانکار است و به هر حال آنچه از سوی این شخص امضا و ارسال می‌شود به مفهوم سند دارای امضای پیمانکار می‌باشد.

پیمانکار می‌تواند نماینده خود را تعویض نماید که به هر حال این امر باید بصورت مکتوب و با اختیارات مشخص و تکلیف روشن برای مسئولیت‌ها و اختیارات متفاوت او با فرد قبلی (در صورت وجود تفاوت) در نامه معرفی روشن شود. ضمن آنکه آنچه به تایید نماینده قبلی رسیده باشد معتبر است مگر آنکه دو طرف پیمان در مورد تغییر آنچه تایید شده است توافق داشته باشند.

ت) حسب آنچه در شرایط خصوصی معین شده است فراهم نمودن تسهیلات رفاهی، بهداشتی، ایمنی، حفاظتی و ایاب و ذهاب نمایندگان کارفرما و کارکنان نظارت در کارگاه بر عهده پیمانکار و به هزینه اوست.

ث) پیمانکار مسئولیت فراهم‌سازی تسهیلات بازگشت پرسنل خارجی از کشور می‌باشد و در صورت فوت نیز باید جنازه آن‌ها را به کشورشان بازگرداند یا در ایران خاک‌سپاری کند.

۱۸- مسئولیت حسن اجرای کار، برنامه کار، گزارش پیشرفت کار، هماهنگی با پیمانکاران دیگر، رئیس کارگاه، مدیر

پروژه، تشکیل جلسات کارگاهی

الف) پیمانکار مسئولیت کامل حسن اجرای کارهای موضوع پیمان را طبق اسناد و مدارک پیمان به عهده دارد و متعهد است هر نوع عیب و نقص در کارها را طبق پیمان رفع کند و در این زمینه باید پرسنل، مصالح، ابزار و تجهیزات لازم برای آن را به هزینه خود تهیه و بکار گیرد.

ب) پیمانکار متعهد است که سازمان، روش اجرا و برنامه زمانی تفصیلی اجرای کار را به تفکیک مراحل تهیه و تدارک

مصالح ساخت کارگاهی یا بیرون از کارگاه، نیروی انسانی، ابزار، ماشین‌آلات و تجهیزات لازم، محورها، نقشه‌ها و

پیش‌نیازهای دیگر و عملیات اجرا، نصب و راه‌اندازی طبق نظر مهندس مشاور بر اساس نقشه‌های موجود و برنامه

زمانی کلی تهیه کند و ظرف یک ماه ۱۵ روز از تاریخ مبادله ابلاغ پیمان، یا مدت دیگری که در اسناد و مدارک پیمان تعیین شده است، تسلیم مهندس مشاور نماید تا پس از اصلاح و ظرف مدت ۱۵ روز برای تصویب کارفرما برای اجرا به پیمانکار ابلاغ شود ارسال دارد. کارفرما برنامه اصلاحی را ظرف ۱۰ روز برای اجرا به پیمانکار ابلاغ می‌کند در صورتی

که پیمانکار با اصلاحات انجام شده موافق نباشد. اگر در اسناد و مدارک پیمان، جزئیاتی برای چگونگی تهیه برنامه

زمانی تفصیلی و بهنگام کردن آن تعیین شده باشد، پیمانکار ملزم به رعایت آن می‌باشد. برنامه یادشده باید براساس میزان اعتبار سالانه تنظیم گردد.

تبصره: در صورتی که در تنظیم برنامه زمانبندی تفصیلی یا تغییرات در آن اختلاف نظر به وجود آید، مرجع فنی قابل قبولی که در ابتدای پیمان مورد پذیرش طرفین قرار گرفته است اعلام نظر می‌نماید و طبق آن عمل می‌شود.

ج) در صورتی که حین اجرای کار، پیمانکار تشخیص دهد که تغییراتی در برنامه زمانی تفصیلی یا تغییراتی در روش اجرا و به تبع آن برنامه زمانی ضروری است، موظف است که پیش از رسیدن موعد انجام کارهایی که به نظر او باید در برنامه آن تغییر داده شود، مراتب را با ذکر دلیل، به مهندس مشاور اطلاع دهد. مهندس مشاور، تغییرات مورد تقاضای پیمانکار را در قالب برنامه زمانی کلی مصوب قبلی رسیدگی می‌کند و آنچه را که مورد قبول است، پس از تصویب کارفرما، به پیمانکار ابلاغ می‌کند. بدیهی است که این تغییرات در حدود مندرجات اسناد و مدارک پیمان، از میزان تعهدات و مسئولیتهای پیمانکار نمی‌کاهد.

اگر تغییر روش کار یا برنامه زمانی تفصیلی از سوی مهندس مشاور مطرح شود، پیمانکار در صورت موافقت با این تغییر با توجه به نظر مهندس مشاور، تغییرات برنامه زمانی تفصیلی را تهیه می‌کند و به شرح پیشگفته، برای طی مراتب بررسی و تصویب، تسلیم مهندس مشاور می‌نماید و در صورتی که این تغییر موجب بار مالی جدیدی برای پیمانکار باشد و تغییر آن در برنامه برای جبران مراتب خارج از قصور پیمانکار باشد جبران بار مالی با کارفرماست.

د) پیمانکار متعهد است که هماهنگی لازم را با دیگر پیمانکاران یا گروه‌های اجرایی متعلق به کارفرما، که به نحوی با موضوع قرارداد مرتبط هستند، به عمل آورد. برنامه ریزی چگونگی این هماهنگی که مبتنی بر نقشه‌های اجرایی پیمان و مواعد انجام کار می‌باشد توسط مهندس مشاور به پیمانکار و پیمانکاران و گروه‌های اجرایی مجاور کارگاه ابلاغ می‌شود و در صورتی که این امر مستلزم صرف هزینه باشد باید هزینه آن با توافق معین گردد.

ه) پیمانکار مکلف است که در پایان هر ماه، گزارش کامل کارهای انجام شده در آن ماه را در چهار نسخه تهیه نماید. شکل و چگونگی تهیه گزارش را مهندس مشاور تعیین می‌کند. این گزارش، شامل مقدار و درصد فعالیت‌های انجام شده، میزان پیشرفت یا تاخیر نسبت به برنامه زمانی تفصیلی، مشکلات و موانع اجرایی، نوع و مقدار مصالح و آنچه باید در خارج کارگاه ساخته شود با میزان پیشرفت کار براساس جزئیات و نیازها و تدارکات آن و تجهیزات وارد شده به کارگاه، تعداد و نوع ماشین‌آلات موجود و آماده به کار، تعداد و تخصص نیروی انسانی موجود و دیگر اطلاعات لازم می‌باشد. در صورتی که جزئیات دیگری برای چگونگی تهیه گزارش پیشرفت کار در اسناد و مدارک پیمان تعیین شده باشد، پیمانکار موظف به رعایت آن است. به طور کلی گزارش پیشرفت کار باید تمامی ردیف‌های برنامه کاری مندرج در برنامه تفصیلی و وضعیت فعالیت‌های جزئی را نشان دهد و به علاوه گزارشی از وضعیت ایمنی و حوادث پیش آمده و

جنبه‌های زیست‌محیطی و اجتماعی را شامل شود و مقایسه پیشرفت واقعی با برنامه در همه زمینه‌های اجرا و تدارک را

نشان دهد.

و) پیمانکار متعهد است که یک نسخه از برنامه، نمودارها، عکسها و جدول‌های پیشرفت کار را در کارگاه آماده داشته باشد تا در صورت لزوم، مهندس مشاور و کسانی که اجازه بازدید از کارگاه را دارند، از آن استفاده کنند.

چنانچه با توجه به پیشرفت واقعی به نظر مشاور کار اتمام آن بر طبق برنامه زمانی ناممکن باشد و یا اینکه تسریع کار برای اتمام زودتر از برنامه زمانی مورد نظر باشد، در این صورت مهندس مشاور می‌تواند از پیمانکار بخواهد برنامه کاری تجدید نظر شده‌ای را همراه با گزارش توجیهی که در آن روش‌های پیشنهادی پیمانکار برای تسریع در پیشرفت و تکمیل کارها ارائه شده است، ظرف مدت باقیمانده برای بررسی و تایید مشاور و کارفرما ارسال دارد. در این حالتها چنانچه اقدام پیمانکار براساس برنامه زمانی تجدید نظر شده منجر به ایجاد هزینه‌های جدید برای پیمانکار شود، این هزینه‌ها به استثنای تاخیراتی که به دلیل قصور پیمانکار حادث شده است با توافق طرفین و یا تعیین از سوی مرجع حل اختلاف به پیمانکار پرداخت می‌گردد.

ز) پیمانکار باید پیش از آغاز عملیات، شخص واجد صلاحیتی را که صلاحیت او مستند به تخصص (مدرک تحصیلی) و تجربیات و مدارک مورد قبول مهندس مشاور مانند پروانه اشتغال به عنوان مجری ذیصلاحیت از سازمان نظام مهندسی باشد، به عنوان رئیس کارگاه معرفی نماید. رئیس کارگاه باید در اوقات کار در کارگاه حاضر باشد و عملیات اجرایی، با مسئولیت و نظارت او انجام شود. اگر ضمن کار معلوم شود که رئیس کارگاه قادر به انجام وظایف خود نیست، مهندس مشاور، با ذکر دلیل، درخواست تعویض او را از پیمانکار خواهد کرد و پیمانکار مکلف است ظرف یک ماه، شخص واجد صلاحیت دیگری را که مورد قبول مهندس مشاور باشد، معرفی کند. در مواردی که کارگاه دارای بیش از یک شیفت

کاری است رییس کارگاه باید معاونین لازم را برای این کار معرفی کند. دستورات و نظرات معاونین در غیاب رییس

کارگاه در حکم نظر و دستور رییس کارگاه است.

پیمانکار باید به منظور اجرای کار و دریافت دستور کارها و نقشه‌ها از مهندس مشاور و همچنین برای تنظیم صورت وضعیتهای موقت، اختیارات کافی به رئیس کارگاه بدهد. هر نوع اخطار و اعلام که مربوط به اجرای کار باشد و از طرف مهندس مشاور یا نماینده او به رئیس کارگاه ابلاغ شود، در حکم ابلاغ به پیمانکار است. پیمانکار می‌تواند، در صورت لزوم، رئیس کارگاه را عوض کند، مشروط به اینکه پیش از تعویض مراتب را به اطلاع مهندس مشاور برساند و تا صلاحیت جانشین او مورد قبول نامبرده باشد قرار گیرد. در دوره‌ای که رییس کارگاه جدید معرفی نشده است ابلاغها و مراودات مشاور در کارگاه با مدیر پروژه پیمانکار صورت می‌پذیرد.

ح ز) برنامه زمانی تفصیلی باید با هماهنگی با برنامه سایر پیمانکاران تهیه گردد. برنامه زمانی تفصیلی پروژه‌های بزرگ

بهتر است به برنامه‌های جداگانه حاوی برنامه تامین اعتبار، برنامه تهیه مصالح و بخصوص برنامه تحویل مصالح بر عهده کارفرما، برنامه تحویل نقشه‌ها، برنامه تامین نیروی انسانی، برنامه تامین ابزار و تجهیزات و ماشین‌آلات کار و وزن هر عامل یا فعالیت شکسته شود و برای آن در انطباق با برنامه تفصیلی اجرای کار، زمانبندی‌ها بر روی نمودارها بطور روشن بیان گردد و بطور کلی برنامه تفصیلی باید در مجموع تصویر کاملی از روش تدارکات و اجرا و کنترل را نشان دهد. در این صورت مدت تهیه برنامه تا سه ماه و یا در مقاطع مختلف می‌باشد. در صورتی که تغییر در برنامه زمانی موجب ایجاد بار مالی برای پیمانکار باشد اگر کارفرما یا مشاور برنامه را پیشنهاد نموده باشند، به شرط آنکه پیشنهاد ایشان برای جبران تاخیرات غیرمجاز پیمانکار نباشد باید هزینه آن به پیمانکار داده شود. هر نوع پیشنهاد تغییر برنامه که از سوی پیمانکار باشد صرفاً در صورت تسریع در کار یا جبران تاخیرهای خارج از قصور پیمانکار با موافقت کارفرما از پرداخت اضافه هزینه مالی به پیمانکار برخوردار می‌شود. در برنامه تفصیلی باید روش‌های اجرا و نصب و آزمایش و راه‌اندازی و نهایتاً زمان تحویل هر بخش بطور جداگانه همراه با تدارکات آن به طور دقیق روشن گردد و توالی کارها معین باشد.

ط ح) در موارد تغییر مقادیر موضوع ماده ۲۹ شرایط عمومی پیمان مراتب باید در برنامه زمانبندی تفصیلی مورد عمل باشد.

هر نوع تاخیر در تهیه، تصویب، اصلاح و تغییر در برنامه زمانی تفصیلی با توجه به تشخیص مقصر به عنوان تاخیر مجاز یا غیرمجاز تلقی می‌شود.

ی ط) در موارد تکمیل و تغییر نقشه‌ها طبیعی است که باید در برنامه زمانبندی تفصیلی تغییرات لازم ایجاد گردد.

ک ی) پیمانکار باید به منظور تهیه برنامه زمانی و گزارش‌های پیشرفت کار از برنامه‌های مکانیزه یا سامانه استاندارد شده برای این امر که در اسناد پیمان اعلام و معرفی می‌شود و یا روشی که توسط مهندس مشاور خواسته می‌شود استفاده نماید و در تهیه گزارش‌های ماهانه و پیشرفت فیزیکی کار با سطح‌بندی لازم به مفهوم انجام خدمات برنامه‌ریزی و کنترل پروژه بر مبنای استانداردهای مدیریت پروژه اقدام کند.

ل) پیمانکار باید ظرف یک هفته از تاریخ ابلاغ پیمان نماینده خود که در حقیقت مدیر پروژه پیمانکار و رابط رییس کارگاه و دفتر مرکزی شرکت پیمانکار است را با تعیین اختیارات مشخص به مهندس مشاور و کارفرما معرفی کند. عدم تعیین اختیارات مشخص از سوی پیمانکار برای شخص مزبور به مفهوم آن است که او نماینده تام‌الاختیار در تمامی مسائل از جانب پیمانکار است و به هر حال آنچه از سوی این شخص امضا و ارسال می‌شود به مفهوم سند دارای امضای پیمانکار می‌باشد.

پیمانکار می‌تواند نماینده خود را تعویض نماید که به هر حال این امر باید بصورت مکتوب و با اختیارات مشخص و تکلیف روشن برای مسئولیت‌ها و اختیارات متفاوت او با فرد قبلی (در صورت وجود تفاوت) در نامه معرفی روشن شود. ضمن آنکه آنچه به تایید نماینده قبلی رسیده باشد معتبر است مگر آنکه دو طرف پیمان در مورد تغییر آنچه تایید شده است توافق داشته باشند.

ک) تشکیل جلسات کارگاهی با حضور نمایندگان کارفرما، مهندس مشاور و پیمانکار به منظور بررسی وضعیت کار و مشکلات و نیازهای آن حداقل در هر دو هفته یکبار ضروری است و نتیجه آن باید طی صورتجلسه‌ای حاوی اقدامات بر عهده هر یک از دست‌اندرکاران، مشاور، کارفرما و پیمانکار تنظیم و امضا گردد.

۱۹- تحویل و کنترل نقاط نشانه، پیاده کردن نقشه‌ها، اندازه‌گیریها

الف) اصولاً نقاط نشانه در هر بخش از کار باید طبق برنامه زمانبندی اجرای آن بخش به کمک نقشه‌های موجود و دوربین نقشه‌برداری از سوی مشاور یا کارفرما به پیمانکار تحویل گردد و این امر در صورتجلسه تحویل زمین ذکر شود. در راستای حصول اطمینان از صحت این نقاط، پیمانکار، پیش از آغاز عملیات موضوع پیمان، مربوط نیز باید نقاط نشانه و مبدأ را از لحاظ تطبیق با نقشه‌ها کنترل نماید و در صورتی که اختلافی موجود نباشد، درستی آنها را تأیید و اعلام دارد و در صورتی که اختلافی وجود داشته باشد، مراتب را به اطلاع مهندس مشاور برساند تا وضع موجود با مهندس مشاور و کارفرما صورتجلسه شود و ملاک شروع عملیات بخش مربوطه قرار گیرد. بدیهی است که پس از آغاز عملیات هر بخش، هیچگونه اعتراضی از جانب پیمانکار در این زمینه پذیرفته نیست.

پس از تحویل هر قسمت از کارگاه، پیمانکار باید بی‌درنگ، نقاط نشانه و مبدأ و همچنین علایم مربوط به آنها را با توجه به موارد ذکر شده در بالا با بتن یا مصالح بنایی تثبیت نماید و در طول مدت اجرای کار تا تحویل موقت، به هزینه خود، حفظ و نگهداری کند.

ب) پیمانکار متعهد است که نقشه‌ها، امتدادها و محورها (خطوط، ارتفاعات و سطوح) را نسبت به نقاط مبنایی فوق با نظارت مهندس مشاور پیاده کند و درستی آنها را از نظر تطابق با وضعیت موجود محل کار با مهندس مشاور صورتجلسه کند. در صورتی که هنگام پیاده کردن نقشه‌ها، امتدادها و محورها، اختلافی در مورد تراز زمین طبیعی با تراز آنها در مدارک فنی مشاهده شود، وضع موجود را پیمانکار و مهندس مشاور و کارفرما صورتجلسه می‌کنند و در آن مهلتی نیز برای رفع ابهامات و اشکالات معین می‌شود و پس از تعیین تکلیف امر، محورها و امتدادها پیاده می‌گردد و کار اجرایی بر مبنای صحیح ادامه می‌یابد و تاخیرات آن مجاز است.

تراز کف پی بناها و زیرسازی راهها و تمام عملیاتی که پس از انجام کار پوشیده می‌شوند و بعداً مرئی نیستند، یا به هر صورت، کنترل و اندازه‌گیری کامل آنها بعداً میسر نباشد، باید پیش از پوشیده شدن یا از بین رفتن آثار آنها، کنترل و اندازه‌گیری و صورتمجلس شود و به امضای مهندس ناظر و رئیس کارگاه برسد. این صورتمجلسها که باید حداکثر یک روز قبل از پوشیده شدن تنظیم شوند، ملاک اندازه‌گیریها در تنظیم صورت وضعیتهاست. اگر پیمانکار عملیاتی را که باید مورد آزمایش یا بازدید قرار گیرد و تأیید شود، پیش از آنکه اقدامات پیشگفته انجام شود بپوشاند، موظف است پوششهای انجام شده را تخریب و به هزینه خود بردارد و پس از انجام آزمایشها و بازدیدهای لازم و تأیید انجام کار از سوی مهندس ناظر، به هزینه خود، نسبت به پوشش مجدد و اصلاح کار اقدام کند.

ج) اندازه‌گیریها براساس نقشه‌های اجرایی، دستور کارهای اجرا شده و صورتمجلسها، که شامل کروکیهای لازم و روشن است، انجام می‌شود.

د) با توجه به احتمال تغییرات در افراد شاغل در پروژه لازم است در پایان عملیات اجرایی هر بخش و یا هر فعالیت مشخص، انجام آن اندازه‌گیری و صورتمجلس شود تا ملاک کارهای بعدی باشد.

ه) تهیه و تحویل نقاط نشانه و کف پی هر سازه (ساختمان، راه، پل، کانال و فونداسیون) و بطور کلی مختصات نقطه انجام هر فعالیت یا بخش از کار از جنبه‌های تاریخ تحویل محل کار در انطباق با مفاد ماده ۲۸ شرایط عمومی و نیز عدم تطابق آن با مشخصاتی که باید تحویل می‌شده است و به تبع آن هزینه یا مدتی که برای آماده شدن و تبدیل آن بر طبق مشخصات و نقشه‌های شروع کار باید مصرف شوند (از جنبه کار اضافی و مدت اضافی)، همچنین مدت زمان لازم و هزینه‌های آن در مورد رسیدن به مختصات و مشخصات واقعی بخشهایی که تحویل و یا پوشیده شده‌اند مورد توجه و محاسبه خواهد بود.

۲۰- تجهیز کارگاه، تدارک مصالح، تجهیزات و ماشین‌آلات

الف) پیمانکار موظف است که پس از تحویل گرفتن کارگاه، با توجه به مدت تعیین شده برای تجهیز، طرح جانمایی معماری، سازه و تاسیسات تجهیز کارگاه را تهیه کرده و پس از تأیید مهندس مشاور، آن را مبنای تجهیز کارگاه قرار دهد و آن را همراه با تغییرات بعدی به نحوی اجرا نماید که تا اتمام عملیات و تحویل موقت هیچ وقفه‌ای از بابت این امر در کار ایجاد نشود. تأمین آب، برق، سوخت و مخابرات، و به طور کلی، تجهیز کامل کارگاه، به نحوی که برای اجرای کار طبق اسناد و مدارک پیمان لازم است، به عهده پیمانکار می‌باشد، مگر آنکه در اسناد و مدارک پیمان، ترتیب دیگری پیش‌بینی شده باشد.

ب) تأمین نیروی انسانی، مصالح و تجهیزات، ماشین‌آلات و ابزار، وسائط ایاب و ذهاب، حمل و نقل، آب، سوخت، نقدینگی برای پرداخت هزینه‌ها و بطور کلی آنچه برای انجام کار ضروری است به عهده پیمانکار است، مگر آنکه در اسناد و مدارک پیمان، ترتیب دیگری پیش‌بینی شده باشد.

مصالح و تجهیزاتی که پیمانکار برای انجام عملیات موضوع پیمان تهیه و در کارگاه نگهداری می‌کند، باید به قرار زیر باشد:

۱) اگر منابع تهیه مصالح و تجهیزات در اسناد و مدارک پیمان تعیین شده **یا بعداً معین شود باشد مصالح** باید از همان منابع تهیه گردد. نمونه یا کاتالوگ فنی مصالح و تجهیزات باید از نظر تطبیق با مشخصات فنی، پیش از سفارش، به تأیید مهندس مشاور برسد. در هر حال، از نظر مرغوبیت باید کاملاً طبق مشخصات فنی باشد و مورد تأیید مهندس مشاور قرار گیرد. تجهیزات و تاسیساتی که باید در کار نصب و راه‌اندازی شوند، باید دارای گارانتی عملکرد صحیح حداقل یک ساله بوده و انجام خدمات پس از فروش آنها برای حداقل ۱۰ سال مورد تعهد سازنده مربوطه قرار گیرد. هزینه‌های خدمات پس از فروش در حد عرف کالاهای مشابه مورد محاسبه و دریافت از سوی سازنده خواهد بود.

۲) ذکر منابع تهیه مصالح و تجهیزات در اسناد و مدارک پیمان یا تعیین آنها ضمن اجراء از تعهدات پیمانکار در قبال تهیه مصالح و تجهیزات مرغوب و کافی نمی‌کاهد. بدین روی، پیمانکار موظف است با مطالعه کافی نسبت به امکانات محلی و کیفیت منابع تهیه مصالح و تجهیزات، اعم از منابعی که در اسناد و مدارک پیمان آمده یا منابع مصالحی که پیمانکار آن را پی‌جویی و مناسب تشخیص داده، نظر و پیشنهاد خود را تسلیم مهندس مشاور کند. در صورتی که استفاده از این قبیل هر یک از این منابع مورد موافقت مهندس مشاور و کارفرما قرار گیرد، اقدام به تهیه و حمل آنها نماید. بدیهی است که کارفرما این حق را دارد که منابع تهیه مصالح را تغییر دهد و پیمانکار موظف به رعایت آن می‌باشد. اگر به مناسبت این تغییر محل، در مورد مصالحی که منابع آن در اسناد پیمان آمده است و نیز تغییر محل موردی که برای آن منابع جدید تأیید شده اضافه یا کسر هزینه‌ای بابت تغییر مسافت حمل یا قیمت یا عوامل دیگر نظیر آماده‌سازی معدن ایجاد شود، تفاوت بها هزینه، به اقتضای برحسب مورد، از پیمانکار کسر یا به او پرداخت می‌شود. پیمانکار ملزم به رعایت مقررات مربوط به استخراج و بهره‌برداری شن و ماسه و دیگر مصالح معدنی است.

۳) در صورتی که منابع تهیه مصالح در اسناد پیمان معین نشده باشد یا منابع مصالح مورد معرفی در اسناد پیمان از نظر پیمانکار مناسب نباشد یا اجازه حمل و برداشت آن داده نشود یا تکافو ننماید، پیمانکار با هماهنگی مهندس مشاور نسبت به تعیین محل تهیه منابع مناسب اقدام می‌کند و در این حالت اضافه یا کسر هزینه ایجاد شده بر مبنای تفاضل هزینه‌های مربوط به تهیه مصالح مورد نظر با هزینه تهیه مصالح مورد محاسبه در برآورد اولیه پیمان بدست می‌آید.

۳) نوع، مقدار و تاریخ ورود مصالح و تجهیزات به کارگاه باید با مهندس ناظر مقیم صورتمجلس شود. مصالح باید به طور مرتب به نحوی انبار شود که تمام آن به سهولت قابل بازرسی، شمارش یا اندازه‌گیری باشد. انبار مصالح باید از هر لحاظ قابل حفاظت بوده تا مصالح در مقابل عوامل جوی و عوامل دیگر مصون باشد.

ج) هرگاه تهیه یا توزیع مصالح و لوازمی در داخل کشور در انحصار دولت یا نهاد خاصی باشد، کارفرما تسهیلات لازم برای تهیه آن مصالح و لوازم را فراهم می‌کند. در حالتی که با وجود تسهیلات فوق پیمانکار نتواند مصالح یاد شده را تهیه کند هر نوع تأخیر در این مورد مجاز است و در این حالت نیز در حالتی که تهیه مصالح یاد شده برای احتراز از تأخیر یا انجام هزینه اضافی صورت می‌گیرد پیمانکار با ارائه مستندات مربوطه به مشاور و کارفرما، مستحق دریافت هزینه اضافی خواهد بود. اگر تهیه بعضی از مصالح یا لوازم، طبق مشخصات ذیربط در داخل کشور میسر نباشد و ورود آنها هم از طرف دولت ممنوع شده یا بشود، کارفرما یا خودش اجازه ورود مصالح و لوازم مزبور را برای پیمانکار تحصیل می‌کند یا مشخصات را تغییر می‌دهد.

د) در مواردی که مصالح و تجهیزاتی باید به وسیله پیمانکار از خارج کشور تهیه شود، کارفرما اجازه ورود آنها را از سازمانهای ذیربط به هزینه پیمانکار تحصیل می‌نماید. هرگاه ضمن اجرای کار، محدودیتهای جدیدی پیش آید که به علت آن، پیمانکار نتواند مصالح و تجهیزات مورد نیاز اجرای کار را، در مدتی که برنامه پیشرفت کار ایجاب می‌کند، از خارج از کشور تهیه و وارد کند، مراتب را با ذکر دلیل و ارائه اسناد از طریق مهندس مشاور به اطلاع کارفرما می‌رساند تا با توجه به برنامه زمانی اجرای کار، کارفرما در مورد چگونگی تامین این قبیل مصالح و تجهیزات، تصمیم‌گیری نماید.

ه) در صورتی که در اسناد و مدارک پیمان، مشخصاتی (نوع، تعداد، ظرفیت و کیفیت) برای ماشین‌آلات و ابزار اجرای کار تعیین شده باشد، پیمانکار باید آنها را طبق مشخصات تعیین شده، تامین کند. هرگاه ضمن اجرای کار، مهندس مشاور تشخیص دهد که ماشین‌آلات و ابزار موجود پیمانکار، برای اتمام کار در مدت پیمان کافی نیست یا مشخصات آنها برای اجرای کار، مناسب نیست، مراتب را با ذکر دلیل به پیمانکار ابلاغ می‌کند. پیمانکار مکلف است که

ماشین‌آلات و ابزار خود را طبق نظر مهندس مشاور و در مدتی که نامبرده تعیین می‌نماید، تکمیل و تقویت کند، بدون

اینکه برای این کار، ادعای خسارت یا هزینه اضافی از کارفرما داشته باشد. چنانچه این ابلاغ فراتر از آنچه در اسناد

پیمان بر عهده پیمانکار بوده است باشد اضافه هزینه با توافق به پیمانکار پرداخت می‌شود و در صورتی که دستور

افزایش ماشین‌آلات برای جبران تاخیر غیرمجاز باشد اضافه هزینه‌ای داده نمی‌شود. در مواقع اختلاف نظر مهندس

مشاور و پیمانکار طبق در صورتی که نظر کارفرما اقدام می‌شود نیز مورد پذیرش قرار نگیرد از طریق مرجع حل

اختلاف اقدام می‌شود.

و) پیمانکار نمی‌تواند ماشین‌آلات و ابزاری را که برای انجام عملیات لازم است، از کارگاه خارج کند. در مورد بیرون بردن ماشین‌آلاتی که از نظر پیمانکار بر طبق برنامه زمانی و وضعیت پیشرفت کار در کارگاه مورد نیاز نیست، پیمانکار، تقاضای بیرون بردن ماشین‌آلات مزبور را به مهندس مشاور تسلیم می‌کند. مهندس مشاور، به تقاضای او رسیدگی می‌کند، و در صورتی که موجه باشد، اجازه خروج می‌دهد.

ز) در صورتی که طبق اسناد و مدارک پیمان، تامین اقلامی از تجهیزات که پیمانکار باید نصب کند و به صورت دائم در کار باقی بماند، در تعهد کارفرما باشد، پیمانکار مسئول عملکرد ناقص احتمالی این تجهیزات نیست، مگر آنکه ثابت شود که نقص آنها مربوط به کار پیمانکار است.

ح) اگر در اسناد و مدارک پیمان، تکلیفی برای تهیه غذا، مسکن و دفتر کار کارکنان کارفرما، مهندس مشاور و بازرس فنی و آزمایشگاه در محل کار به عهده پیمانکار گذاشته شود، پیمانکار موظف به تامین آنها، طبق شرایط پیش‌بینی شده، (اعم از میزان، کیفیت، نوع و دوره مربوطه) می‌باشد.

ط) در صورتی که در فهرست بهای ضمیمه پیمان برای پرداخت هزینه تجهیز روشی معین نشده باشد، هنگام فسخ

پیمان هزینه‌های تجهیز کارگاه به نسبت میزان تجهیز شده، مورد محاسبه در صورت وضعیت قطعی خواهد بود.

ی) در صورتی که مصالح تهیه شده از سوی پیمانکار دارای عیب باشد (فی المثل سیمان یا آهن آلات و غیر آن) پیمانکار موظف به تهیه مصالح مرغوب و تخریب ابنیه با مصالح معیوب انجام شده و اجرای مجدد با مصالح مرغوب جایگزین می‌باشد در این حالت مبلغ استحقاقی پیمانکار صرفاً مقادیر کار انجام شده بدون عیب (برای یک نوبت) می‌باشد و به علاوه هزینه‌های تخریب و تجهیز کامل بخشهایی که با مصالح نامرغوب انجام شده‌اند با اوست.

۲۱- حفاظت از کار و شخص ثالث، بیمه کار، مراقبت‌های لازم

الف) پیمانکار از روز تحویل کارگاه تا روز تحویل موقت عملیات موضوع پیمان، مسئول حفظ و نگهداری کارهای انجام شده، مصالح، تجهیزات، ماشین‌آلات و ابزار، زمینها، راهها، تاسیسات و بناهایی می‌باشد که زیر نظر و مراقبت او قرار دارد، و به همین منظور، اقدامات لازم را برای نگهداری و حفاظت آنها در داخل کارگاه در مقابل عوامل جوی و طغیان آب رودخانه‌ها و سرقت و حریق و مانند اینها به عمل می‌آورد.

ب) پیمانکار در چهارچوب مقررات و دستورالعمل‌های حفاظت فنی و بهداشت کار، مسئول خسارتهای وارد شده بر اثر اجرای پیمان به کارکنان خود و شخص ثالث در محوطه کارگاه و املاک و تاسیسات مجاور است، و در هر حال، باید در این راستا تمهیدات و اقدامات ایمنی لازم نظیر ایجاد حفاظ، حصار، علائم، روشنایی و ... و برقراری پوشش‌های بیمه‌ای خسارت و مسئولیت را به عمل آورد. کارفرما در این مورد هیچ نوع مسئولیتی به عهده ندارد. کارفرما و مهندس مشاور می‌توانند در صورت مشاهده عدم رعایت دستورالعمل‌های حفاظت فنی و بهداشت کار، دستور توقف بخشی از کار را که دارای ایمنی نیست تا برقراری ایمنی طبق دستورالعمل‌های یاد شده صادر نمایند. در این حالت، پیمانکار حق مطالبه خسارت در اثر دستور توقف کار را ندارد.

پیمانکار متعهد است که تدابیر لازم را برای جلوگیری از وارد شدن خسارت و آسیب به تاسیسات زیربنایی موجود در

محل کارگاه و تاسیسات و مستحذات و املاک مجاور اتخاذ نماید. و اگر در اثر سهل‌انگاری او خسارتی به این

تاسیسات یا املاک و مستحذات و تاسیسات مجاور یا محصول آنها وارد آید، پیمانکار مسئول جبران آن می‌باشد.

ج) پیمانکار مکلف است که پیش از شروع کار، تمام یا آن قسمت از کارهای موضوع پیمان را که در اسناد و مدارک پیمان تعیین شده است، در مقابل مواردی از حوادث مذکور در اسناد یاد قهری و غیر مترقبه که در اسناد پیمان قید شده به نفع کارفرما نزد موسسه‌ای که مورد قبول کارفرما باشد، بیمه تمام خطر نموده و بیمه نامه‌ها را به کارفرما تسلیم کند. بیمه نامه‌ها باید تا تاریخ تحویل موقت اعتبار داشته باشد، تا زمانی که تحویل موقت انجام نشده است، پیمانکار مکلف است که بیمه نامه‌ها را تا مدتی که لازم است تمدید کند. کارفرما هزینه‌های مربوط به بیمه تمام خطر به شرح پیش‌گفته را در مقابل ارائه اسناد صادر شده از سوی بیمه‌گر، عیناً به بیمه‌گر پرداخت می‌کند. آن قسمت از هزینه بیمه که مربوط به مدت تاخیر غیر مجاز پیمانکار باشد، به حساب بدهی پیمانکار منظور می‌شود.

در صورت بروز حادثه‌ای که باعث از بین رفتن تمام یا قسمتی از کارهای انجام یافته و مصالح و تجهیزات پای کار شود، پیمانکار موظف است که: اولاً مراتب را فوراً به کارفرما و مهندس مشاور و طبق مقررات بیمه به بیمه‌گر اطلاع دهد و امکانات لازم برای بازدید بیمه‌گر از محل حادثه و خسارت را به عمل آورد، ثانیاً طبق دستور کارفرما یا مهندس مشاور و

پس از رویت بیمه‌گر طی مدت معقولی ضایعات را از محل خارج و، کارها را به حالت اولیه باز گرداند. برنامه زمانی

انجام کارهای پیشگفته توسط پیمانکار تهیه می‌گردد و پس از تأیید مهندس مشاور و کارفرما، به اجرا در می‌آید. کارفرما

خسارتهای وارد شده بر آنچه را که بیمه شده است از بیمه‌گر وصول می‌نماید و مبلغ وصول شده از بیمه‌گر را برای

تجدید عملیات به تناسب پیشرفت کار و طبق هزینه تمام شده، اعم از هزینه مستقیم یا غیر مستقیم (بالاسری)، با تأیید

مهندس مشاور به تدریج تا اعاده کار به حالت اولیه به پیمانکار پرداخت می‌کند. کارفرما باید اجازه می‌دهد که کارهای

موضوع پیمان را به نحوی بیمه کند شود که در صورت بروز حادثه، خسارت دریافتی از بیمه‌گر برای خروج ضایعات و

پاکسازی و اعاده کارها به حالت اولیه کافی باشد، در صورتی که تکلیف بیمه کار در اسناد و مدارک پیمان تعیین نشده باشد، پیش از شروع کار، پیمانکار چگونگی بیمه کار را از کارفرما استعلام می‌نماید و کارفرما در مدت ۱۰ روز کارها و حوادث مشمول بیمه را تعیین و به پیمانکار ابلاغ می‌کند تا پیمانکار طبق مفاد این بند، در مورد بیمه کار اقدام کند. اگر کارفرما عملیات موضوع پیمان را بیمه نکند، در صورت وقوع حادثه، جبران خسارتهای وارد شده به عهده او می‌باشد و نیز در صورتی که هزینه دریافتی از بیمه‌گر برای اعاده کارها به حالت اول کافی نباشد پرداخت مابه‌التفاوت با مبلغ دریافتی اولیه بر عهده کارفرماست.

د) پیمانکار موظف است که تمام ساختمانها و تاسیسات موقت، ماشین‌آلات و ابزار و وسایل کارگاه را، که متعلق به او یا در اختیار اوست و برای انجام عملیات موضوع پیمان به کار می‌گیرد و نیز کارکنان کارگاه اعم از کارکنان خود، کارکنان مهندس مشاور و کارکنان کارفرما را در محدوده کارگاه و محل‌های مجاور به کارگاه و نیز تاسیسات زیربنایی موجود در کارگاه در مقابل حوادث خطرات مالی و جانی و یا عملکرد پیمانکار، به هزینه خود بیمه کند و رونوشت بیمه‌نامه‌ها را به کارفرما تسلیم نماید. ماشین‌آلات و ابزاری را که کارفرما در اختیار پیمانکار قرار می‌دهد، کارفرما بیمه می‌کند. ه) پیمانکار موظف است که روشنایی قسمتهایی از داخل کارگاه را که باید روشن باشد تامین کند، و همچنین تمام علایم راهنمایی و خطر و وسایل حفاظتی، و در صورت لزوم، حصارکشی را فراهم نماید و تعداد کافی نگهبان و مراقب در هر جا که لازم باشد، بگمارد و با این نگهبانان نظم داخلی و جلوگیری از مزاحمت و سرقت و نظایر آن را تامین کند. و) پیمانکار متعهد است که عملیات اجرایی خود را طوری انجام دهد که راه عبور مناسبی در پیاده‌رو و سواره‌رو برای عبور و مرور رهگذران و وسایط نقلیه همواره باز بماند و مصالح خود را در محل‌هایی انبار کند که موجب ناراحتی یا زحمت ساکنان اطراف، یا رهگذران نشود. استفاده از ماشین‌آلات و ابزار در ساعات عادی کار، و در نتیجه، صدای آنها و همچنین استفاده از راه‌های معین عمومی با شرط عدم انسداد به منظور انجام عملیات، مزاحمت تلقی نمی‌شود. در مواردی که اجرای کار ایجاب کند که قسمتی از سواره‌رو یا پیاده‌رو برای مدتی موقت و با اطلاع مهندس مشاور یا مهندس ناظر به کلی مسدود شود، پیمانکار باید با کسب مجوز لازم از طریق کارفرما از مقامات محلی، عبور و مرور را با راه‌های انحرافی که مسیر آنها باید به تأیید مهندس مشاور برسد، تامین کند. کارفرما نیز مساعدت باید ضمن اقدام لازم را برای تحصیل مجوزهای مورد نیاز به عمل می‌آورد. اگر ترتیب احتساب و پرداخت هزینه ایجاد و نگهداری راه‌های انحرافی در اسناد و مدارک پیمان معین نشده باشد، این هزینه‌ها به عهده پیمانکار است را با توافق با پیمانکار معین و پرداخت نماید. همچنین پیمانکار متعهد است که در حمل مصالح و ماشین‌آلات و عبور آنها از راه‌ها، پلها و تونلها، رعایت قوانین، مقررات و استانداردها را بکند و اگر عبور ماشین یا مصالحی مجوز یا ترتیب خاصی را ایجاب کند، با نظر کارفرما یا مهندس مشاور اقدام نماید. هرگاه پیمانکار بر خلاف مفاد این بند رفتار کند، مسئول جبران خسارتهای وارد شده می‌باشد.

ز) پیمانکار متعهد است که امنیت و انتظامات کارگاه را تامین کند و از ورود اشخاص غیر مجاز و کسانی که باعث اختلال نظم کارگاه می‌شوند خود راساً یا توسط مقامات انتظامی جلوگیری کند. در مناطقی که حفظ نظم و امنیت به لحاظ نیاز به سلاح‌های گرم در توان پیمانکار نیست و باید از ارگان‌های نظامی و انتظامی استفاده شود، کارفرما اقدامات

لازم را از طریق آن ارگان‌ها اتخاذ می‌نماید و پیمانکار مکلف به ارائه تسهیلات و نیز انجام اقدامات برای نظم و انضباط داخلی کارگاه است هزینه اقدامات فوق‌الذکر بر عهده پیمانکار نیست.

ح) هرگاه پیمانکار در اجرای تمام یا قسمتی از موارد درج شده در این ماده سهل‌انگاری یا کوتاهی کند و از انجام تعهداتی که طبق آن به عهده گرفته است خودداری نماید، کارفرما حق دارد آن تعهدات را به جای پیمانکار انجام دهد و هزینه‌های انجام شده و خسارت وارد شده در مواردی که پوشش بیمه‌ای برقرار نبوده است را به اضافه ۱۵ درصد به حساب بدهی پیمانکار منظور کرده و از مطالبات وی کسر نماید. در این صورت، هرگونه ادعای پیمانکار نسبت به این قبیل پرداختها و همچنین نسبت به تشخیص کارفرما، خواه از نظر اساس تخلف و خواه از نظر مبلغ پرداختی، بی‌اثر می‌باشد.

ط) هر نوع تاخیر در انجام اقداماتی که بر عهده هر یک از طرفین است موجب ایجاد حق مطالبه و خسارت نسبت به هزینه‌ای که از این بابت بر او تحمیل می‌شود خواهد بود.

ی) در موارد تاخیر غیرمجاز پیمانکار و همچنین در مواردی که پیمانکار در تهیه بیمه‌نامه قصور دارد، حق بیمه مربوط به خسارت وارده و یا مازاد خسارت بر غرامت دریافتی با پیمانکار است.

۲۲- ترتیب گردش مدارک و ابلاغ دستور کارها

الف) تمام نقشه‌ها، مشخصات، دستورالعملها و استانداردهای فنی که دارای مهر با نقش "برای اجرا" با و امضای مهندس مشاور کارفرما است، به تعداد نسخه‌های درج شده در اسناد و مدارک پیمان و در صورتی که در اسناد و مدارک پیمان تعداد نسخه معین نشده باشد، در دو نسخه و نیز بر روی لوح فشرده، بدون دریافت هزینه، در موعد مقرر در برنامه زمانی با تمام خصوصیات مورد نیاز نظیر اندازه‌گذاری‌ها در اختیار پیمانکار قرار می‌گیرد. در صورت نیاز پیمانکار، نسخه‌های اضافی به هزینه او تکثیر می‌شود.

پیمانکار باید یک نسخه از نقشه‌ها و مشخصات، با آخرین تغییرات آنها را همیشه در کارگاه نگهداری کند، تا در صورت لزوم، به منظور بازرسی کارها در اختیار مهندس مشاور، کارفرما یا نمایندگان آنها قرار گیرد. نسخه اصل نقشه‌ها و مدارک، تا پایان کار نزد مهندس مشاور باقی می‌ماند.

ب) پیمانکار موظف است که پیش از آغاز هر قسمت از کار، تمام نقشه‌ها، دستورالعملها و دیگر اسناد و مدارک فنی مربوط به آن قسمت را با دقت مطالعه کند و اندازه درج شده در نقشه‌ها را کنترل نماید، به نحوی که هیچ‌گونه ابهامی از نظر چگونگی اجرای کار برای خود و کارکنانش باقی نماند. به طور کلی، کمبود نقشه یا نقص آن برای هر قسمت از کار هرگز از تعهدات پیمانکار مبنی بر اجرای کامل کار نمی‌کاهد به مفهوم آن نیست که پیمانکار می‌تواند آن کارها را انجام ندهد و یا ناقص انجام دهد. کمبودها و رفع نقص‌ها باید براساس برنامه زمانی مورد توافق به پیمانکار ابلاغ و انجام شوند. در صورت مشاهده اشتباه در اندازه‌ها یا هرگونه ابهام یا کسری در مدارک، نقشه‌ها و دستورالعملها، پیمانکار باید به موقع یک ماه پیش از موعد انجام آن بر طبق برنامه زمانی، رفع نقص آنها را از مهندس مشاور درخواست کند. مهندس مشاور موظف است که با توجه به برنامه زمانی اجرای کار، برای تکمیل نقشه‌ها و ابلاغ به پیمانکار اقدام کند و

نقشه‌ها و مشخصات کامل اصلاحی را حداکثر تا ۱۰ روز قبل از شروع برنامه اجرای بخش مربوطه به پیمانکار تحویل دهد.

ج) هرگاه پیمانکار در مورد درستی بعضی نقشه‌ها و محاسبات یا دستور کارها با مشخصات مصالح و تجهیزاتی که بنابه دستور کارفرما از منابع معینی تحصیل می‌شود ایرادی داشته باشد، باید با توجه به حداقل یک ماه قبل از موعد انجام کار مربوطه بر طبق برنامه زمانی تفصیلی، مراتب را با ذکر دلیل به اطلاع مهندس مشاور برساند. در صورتی که مهندس مشاور، درستی مدارک پیشگفته را تأیید کند، ولی پیمانکار همچنان نسبت به آنها ایراد داشته باشد، پیمانکار باید موضوع را به کارفرما منعکس نماید و پس از دریافت نظر کارفرما، طبق نظر او انجام دهد. در چنین حالتی، پیمانکار فقط مسئول اجرای درست کار است و در مورد صحت نقشه‌ها، مشخصات، محاسبات و دستور کارهای مربوط، مسئولیتی ندارد. هزینه رفع عیب و نقص در چنین مواردی به عهده پیمانکار نمی‌باشد.

تبصره: مفاد این بند و بند ب به این مفهوم نیست که اشتباه در طراحی و نقشه‌ها که از سوی پیمانکار تشخیص داده نشده و یا اعلام نشود مسئولیت امر را به پیمانکار منتقل می‌سازد، بلکه باید توجه شود که پیمانکار صرفاً مسئول صحت اجرا و انطباق داشتن عملیات اجرایی انجام شده توسط خود با نقشه‌ها و طراحی‌ها است.

د) پیمانکار، نقشه‌های کارگاهی را که نقشه‌های جزئیات لازم براساس نقشه‌های مرحله طراحی تفصیلی اجرایی یا ساخت قطعات و قسمتهایی از کار است، در صورت نیاز ضمن اجرای کار، براساس نقشه‌های اجرایی، مشخصات فنی و دستورالعمل سازندگان، تهیه می‌کند و در سه پنج نسخه، که یک نسخه آن قابل تکثیر باشد، تسلیم مهندس مشاور می‌نماید. مهندس مشاور، نقشه‌های یاد شده را پس از بررسی و اصلاح لازم، تأیید و حداکثر ظرف مدت ۱۰ روز در یک نسخه به پیمانکار ابلاغ می‌کند. نسخه قابل تکثیر این مدارک نزد مهندس مشاور نگهداری می‌شود. در صورت عدم اعلام نظر مشاور ظرف مدت یاد شده، نقشه‌ها تأیید شده تلقی می‌شود

ه) نقشه‌های چون ساخت، نقشه‌های کارهای انجام شده به نحوی که اجرا شده‌اند، می‌باشد و شامل تمام نقشه‌های اجرایی، اعم از تغییر یافته یا بدون تغییر است. در صورتی که نقشه‌های چون ساخت باید دارای مشخصات یا تعریف خاصی از موضوع آنها باشد، این امر در شرایط اختصاصی تعریف می‌شود. پیمانکار باید نقشه‌های چون ساخت را به تدریج و حداکثر یک ماه پس از انجام کار مربوطه طبق نظر مهندس مشاور، در سه نسخه که یک نسخه آن قابل تکثیر باشد تهیه کند و برای بررسی و تأیید، به مهندس مشاور بدهد. مهندس مشاور، یک نسخه از نقشه‌های چون ساخت تأیید شده را در اختیار پیمانکار قرار می‌دهد. هزینه تهیه نقشه‌های چون ساخت در هزینه‌های بالاسری (پیشنهاد قیمت) پیمانکار دیده شده است و در صورتی که پیمانکار به تهیه نقشه‌های چون ساخت اقدام ننماید، مهندس مشاور این امر را انجام می‌دهد و هزینه آن بر عهده پیمانکار می‌باشد.

و) پیمانکار باید حداقل دو ماه قبل از تاریخ انجام کار طبق برنامه زمانی، مشخصات فنی، نقشه‌ها و دستورالعملهای نصب، راه‌اندازی و بهره‌برداری تاسیسات و تجهیزاتی را که تامین آنها به عهده اوست، از سازنده آنها بگیرد و در دو نسخه، به مهندس مشاور بدهد. مهندس مشاور، براساس مدارک سازنده، نقشه‌های اجرایی محل استقرار تجهیزات یاد شده را تهیه و برای اجرا به پیمانکار ابلاغ می‌کند.

ز) مهندس مشاور، تمام موافقتها، معرفیها، تصویبها، اخطارها و دستور کارها را به صورت کتبی، به پیمانکار ابلاغ می‌کند، و در موارد لزوم، به نحو پیش‌بینی شده در اسناد و مدارک پیمان، به تأیید کارفرما نیز می‌رساند و سپس به پیمانکار ابلاغ می‌کند. پیمانکار، پس از وصول دستور کارها، می‌تواند برای اصلاح آنها اظهار نظر کند. **اما در هر حال، در صورتی که نظر پیمانکار در این مورد پذیرفته نشود، پیمانکار موظف به اجرای چنین دستور کارهایی است. لیکن مسئولیت صحت آن با او نیست.**

در موارد صدور دستور کار شفاهی از سوی مهندس مشاور، پیمانکار می‌تواند درخواست ابلاغ کتبی آنها را بنماید و مهندس مشاور نیز موظف است که دستور کارها را **بطور** کتبی به پیمانکار ابلاغ کند، در غیر این صورت، این دستور کارها برای پیمانکار معتبر نیست و **اصولاً دستور کار باید با عنایت به تدارک لازم برای اجرا، حداقل از یک هفته قبل کتباً ابلاغ گردد.**

مهندس مشاور یک نسخه رونوشت از تمام نامه‌های ابلاغی، همراه با نقشه‌ها، دستور کارها و صورت جلسه‌ها را برای کارفرما ارسال می‌کند.

ح) پیش از تحویل موقت کار طبق ماده ۳۹، پیمانکار دستورالعمل‌های راه‌اندازی، راهبری، تعمیر و نگهداری را همراه با نقشه‌های چون ساخت در **سه پنج** نسخه، که یک نسخه آن قابل تکثیر باشد، به مهندس مشاور می‌دهد، مدارک یاد شده باید به نحوی باشد که راهبری، تعمیر و نگهداری تمام قسمتهای موضوع پیمان بسهولت انجام شود. در صورتی که در اسناد و مدارک پیمان، تعداد نسخه یا مشخصات ویژه‌ای برای مدارک موضوع این بند تعیین شده باشد، طبق آن عمل می‌شود.

۲۳- حفاظت تاسیسات زیربنایی و تغییر وضع آنها

۲۳-۱- وضعیت تاسیسات زیربنایی از قبیل محل عبور و مشخصات لوله‌های آب، گاز، نفت و یا کابل‌های شبکه و تیرهای برق و ... موجود در محل کار یا محل‌هایی که برای انجام عملیات پیمان از آن استفاده می‌شود باید کاملاً در اسناد و اطلاعات و مدارک پیمان بیان شده و روشن باشد. در صورتی که این وضعیت و به خصوص موقعیت تاسیسات زیرزمینی در اسناد و مدارک پیمان مشخص نشده باشد پیمانکار باید با توجه به برنامه زمانبندی اجرای آن، تعیین وضعیت آنها را حداقل بیست روز قبل از انجام هر نوع عملیات از کارفرما بخواهد و پس از اعلام و تعیین وضعیت آنها اقدامهای اجرایی را براساس اطلاعات مربوط و دستور مهندس مشاور انجام دهد.

۲۳-۲- در صورتی که انجام عملیات پیمان مستلزم تغییر وضعیت و یا جابجایی تاسیسات مورد بحث باشد، پیمانکار باید مراتب را به کارفرما اطلاع دهد و با هماهنگی با سازمان‌های ذیربط یا توسط ایشان اقدامات جابجایی صورت پذیرد که به هر حال هزینه‌های مربوط به تغییر وضع و یا جابجایی بر عهده کارفرماست.

۲۳-۳- در صورتی که برای انجام عملیات تغییر و جابجایی تاسیسات یادشده و یا برای جمع‌آوری اطلاعات راجع به تعیین وضعیت تاسیسات مورد بحث تاخیری ایجاد شود، این تاخیر مجاز تلقی می‌شود و طبعاً هزینه‌های خسارات وارده بر اثر آن باید از سوی کارفرما جبران گردد.

۲۳-۴- پیمانکار باید عملیات موضوع پیمان را به نحوی اجرا کند که به تاسیسات زیربنایی موجود در کارگاه که وضعیت آنها بنا بر بندهای فوق معین است، مانند خطوط آب، برق، گاز، مخابرات و مانند اینها، آسیبی وارد نشود. هرگاه در اثر عمل پیمانکار، به تاسیسات یاد شده صدماتی وارد شود، پیمانکار متعهد است که هزینه ترمیم و برقراری مجدد آنها را بپردازد. هرگاه پیمانکار نسبت به جبران خسارت وارد شده اقدام لازم و فوری به عمل نیاورد، کارفرما می‌تواند به هر طریق که مصلحت بداند، برای رفع نقص و خسارت اقدام کند و هزینه آن را به اضافه ۱۵ درصد به حساب بدهی پیمانکار منظور کند و پیمانکار، از این بابت، حق هیچ‌گونه اعتراضی ندارد.

در صورتی که موقعیت تاسیسات زیرزمینی در اسناد و مدارک پیمان مشخص نشده باشد، پیمانکار باید با توجه به برنامه زمانی اجرای کار، تعیین وضعیت آنها را از مهندس مشاور استعلام کند و پس از اعلام نظر مهندس مشاور، برای عملیات حفاری اقدام نماید. بدین ترتیب، مسئولیت پیمانکار در مورد بروز هر نوع حادثه و پرداخت خسارت و هزینه‌های پیشگفته در مورد تاسیسات زیرزمینی، منوط به آن است که نوع، محل یا مسیر تاسیسات مزبور به اطلاع پیمانکار رسیده یا در اسناد و مدارک پیمان مشخص شده باشد.

هرگاه انجام عملیات موضوع پیمان، تغییر وضع تاسیسات یاد شده را ایجاب کند، پیمانکار به کارفرما اطلاع می‌دهد تا سازمانهای ذی‌ربط، برای تغییر وضع آنها اقدام کنند. هزینه‌های مربوط به عملیات یاد شده، به عهده کارفرماست.

۲۴- واگذاری، پیمانکاران جزء

الف) پیمانکار راساً حق واگذاری پیمان به دیگران را ندارد. لیکن براساس پیشنهاد پیمانکار و با موافقت کارفرما و با رعایت موارد زیر پیمان قابل واگذاری به شخص ثالث می‌باشد:

۱- پیمان عیناً و بدون هیچ نوع تغییر به پیمانکار جدید منتقل شود.

۲- پیمانکار جدید که پیمان به او منتقل می‌شود، باید طبق ضوابط دارای صلاحیت و ظرفیت ارجاع کار لازم برای ادامه کار باشد.

۳- پیمانکار جدید باید تضمینهای موضوع پیمان اعم از انجام تعهدات، پیش پرداخت، حسن انجام کار و مانند اینها را ارائه دهد و جایگزین تضمینهای پیمانکار نماید.

۴- پیمانکار جدید باید تکالیف و مسئولیت‌های ناشی از پیمان و همچنین حسن انجام کار از ابتدای شروع کار و ادامه آن تا پایان کار را بپذیرد و تعهد نماید.

۵- با انتقال پیمان، مطالبات کارفرما از پیمانکار و مطالبات پیمانکار از کارفرما کلاً به پیمانکار جدید منتقل می‌شود.

۶- با انتقال پیمان به پیمانکار جدید، هیچگونه تعهدی برای پیمانکار باقی نمی‌ماند و هر گونه مطالبات دوران پیش از انتقال نیز به پیمانکار جدید تعلق می‌گیرد.

۷- انتقال پیمان باید با تنظیم موافقتنامه بین پیمانکار، پیمانکار جدید و کارفرما انجام شود. این موافقتنامه، پس از سپردن تمام تضمینهای موضوع ردیف ۳ معتبر است.

۸- کارفرما، مسئولیتی در مورد تحویل کارگاه و تعهدات بین پیمانکار و پیمانکار جدید ندارد.

ب) پیمانکار می‌تواند به منظور تسهیل و تسریع در اجرای پیمان، قسمت یا قسمتهایی از عملیات موضوع پیمان، پیمانهای با پیمانکاران جزء ببندد را طی قراردادهایی به پیمانکاران جزء واگذار نماید، مشروط به آنکه آنان را از واگذاری کار به دیگران ممنوع کند. در صورتی که در اسناد و مدارک پیمان، کارفرما، لزوم تأیید صلاحیت پیمانکاران جزء را پیش‌بینی کرده باشد، پیمانکار موظف است که تأیید کارفرما را در این مورد تحصیل نماید. این واگذاری نباید از پیشرفت کار طبق برنامه زمانی اجرای کار بکاهد، و به هر حال، به هیچ روی، از مسئولیت و تعهدات پیمانکار نمی‌کاهد.

تبصره ۱ - یک نسخه از قرارداد پیمانکار جزء با پیمانکار باید به مهندس مشاور و یک نسخه از آن به کارفرما تسلیم شود.

پیمانکار مسئول تمام عملیاتی است که توسط پیمانکاران جزء یا کارکنان آنها انجام می‌شود. در پیمانهای قراردادهای بین پیمانکار و پیمانکاران جزء باید نوشته قید شود که در صورت بروز اختلاف بین آنها، کارفرما حق دارد، در صورتی که مقتضی بداند، به مورد اختلاف رسیدگی کند. پیمانکار و پیمانکار جزء نیز می‌پذیرند که نظر کارفرما در این مورد قطعی است و تعهد می‌کنند که الزاماً آن را اجرا کنند.

تبصره ۲ - پیمانکار باید یک ماه قبل از شروع کار مربوط به هر یک از پیمانکاران جزء یا دست دوم و آغاز بخش عملیاتی در کارگاه مراتب را به مهندس مشاور اعلام دارد. این امر همچنین باید منطبق بر برنامه زمانی تفصیلی باشد.

هرگاه در پرداخت مطالبات پیمانکاران جزء، با توجه به شرایط درج شده در پیمان آنها، تاخیری روی دهد، در صورتی که پیمانکار جزء، تعهدات خود را براساس پیمان قرارداد تنظیمی خود با پیمانکار کاملاً انجام داده و کار او مورد قبول و تایید مهندس مشاور باشد، کارفرما می‌تواند بنا بر تقاضای پیمانکار جزء، با حضور نماینده پیمانکار، به کار او رسیدگی کند. اگر در اثر این رسیدگی، پیمانکار جزء طلبکار شود و پیمانکار از پرداخت آن خودداری کند، کارفرما حق دارد طلب پیمانکار جزء را برای کارهایی که صورت وضعیت آن به پیمانکار پرداخت شده است، از محل مطالبات پیمانکار بپردازد. در صورتی که با اخطار کارفرما، پیمانکار یا نماینده او برای رسیدگی حاضر نشوند، کارفرما به موضوع رسیدگی می‌نماید و به شرح پیشگفته عمل می‌کند و این عمل قطعی و غیر قابل اعتراض است.

هر گاه پس از فسخ یا خاتمه پیمان، پیمانکاران جزء، مطالباتی از پیمانکار داشته باشند، مهندس مشاور و کارفرما، به شرح پیشگفته موضوع را رسیدگی می‌نمایند. اگر پس از رسیدگی و تهیه صورتحساب نهایی، پیمانکار مطالباتی داشته باشد، کارفرما می‌تواند طلب پیمانکاران جزء را از محل مطالبات پیمانکار بپردازد.

ج) کارفرما حق واگذاری کلی و جزئی پیمان بدون موافقت پیمانکار به اشخاص ثالث را ندارد. در غیر این صورت پیمانکار می‌تواند پیمان را فسخ و هزینه‌ها و خسارات خود را مطالبه نماید.

د) هر یک از طرفین می‌تواند مطالبات یا درآمد خود از پیمان را به عنوان تضمین به بانک یا موسسه مالی واگذار کند.

۲۵- اجرای کار در ساعات اضافه کاری و شب

اجرای کار در شب، در موارد زیر، مجاز است.

الف) در برنامه زمانی تفصیلی پیش‌بینی شده باشد.

ب) هرگاه به سبب بروز تاخیرهایی از سوی پیمانکار، انجام کار طبق تشخیص پیمانکار در مدت پیمان امکان پذیر نباشد، پیمانکار می تواند بدون آنکه حق دریافت اضافه هزینه کار را داشته باشد با تأیید مهندس مشاور و موافقت کارفرما، قسمتی از کار را در ساعات اضافه کاری یا در شب اجرا کنند. در این حالت پیمانکار باید میزان تاخیرهای ناشی از قصور خود را معین و براساس آن درخواست کار در ساعات اضافه کاری یا کار در شب معادل با جبران عقب ماندگی را بنماید.

ج) هرگاه مهندس مشاور تشخیص دهد که پیشرفت روند انجام کار از سوی پیمانکار به نحوی نیست که همه عملیات در مدت پیمان پایان یابد، می تواند پس از موافقت کارفرما، به پیمانکار دستور دهد که قسمتی از کار را در ساعات اضافه کاری یا شب اجرا کند. در این حالت، پیمانکار مکلف به اجرای این دستور است و حق ادعا یا مطالبه هیچگونه خسارت و اضافه بها ندارد. در اجرای این امر چنانچه کار زودتر از موعد مقرر اتمام یابد یا عقب ماندگی کار خارج از قصور پیمانکار باشد، هزینه های اضافی کار در ساعات اضافه کاری و یا کار در شب باید با توافق با پیمانکار معین و به او پرداخت شود.

د) اگر به تشخیص مهندس مشاور و تأیید کارفرما برای جبران تاخیرهایی که ناشی از قصور پیمانکار نیست، کار در ساعات اضافه کاری و شب نیز انجام شود، اضافه هزینه های مربوطه مربوط به کار در شب، با تأیید مهندس مشاور و تصویب کارفرما، پرداخت می شود. در محاسبه این هزینه ها، به منظور تعیین هزینه های اضافی دستمزد نیروی انسانی برای اضافه کاری و کار در شب، باید طبق مقررات قانون کار و امور اجتماعی ملاک عمل قرار گیرد تعیین گردد. کلیه هزینه ها با توافق معین می شود. پیمانکار متعهد است که ترتیب کار را طوری دهد که تا حد امکان، اجرای کار در ساعات اضافه کاری یا شب برای ساکنان مجاور مزاحمتی ایجاد نکند.

ه) در صورتی که بنا بر ضروریات مورد نظر کارفرما، تسریع در انجام کار قبل از اتمام برنامه زمانی مورد نظر باشد، در این حالت نیز هزینه های کارهای انجام شده برای تسریع باید با توافق معین و پرداخت گردد.

و) مبالغ اضافی ناشی از هزینه های کار در ساعات اضافه کاری یا کار در شب جزو مبلغ پیمان محاسبه نمی شود. تاکید می شود که در انجام عملیات در ساعات اضافه کاری یا کار در شب نیز مهندس مشاور باید خدمات نظارتی لازم را با دقت بیشتری به انجام رساند. طبیعی است در این مورد حق الزحمه مربوط به او پرداخت می شود. لیکن در این حالت باید ذکر شود که چنانچه انجام کار برای جبران تاخیرات ناشی از قصور پیمانکار باشد، هزینه های خدمات نظارتی پس از پرداخت از سوی کارفرما، به حساب بدهی های پیمانکار منظور می شود.